

Privat- kopierings- ersättning

- vad är det?

Ett informationsmaterial om varför du kan kopiera musik, film och tv för privat bruk
- lagligt och på ett sätt som ger upphovsmännen betalt för deras arbete

Privatkopieringsersättning - vad är det?

Varje år görs det en stor mängd inspelningar och kopior av musik, filmer och tv-program i Sverige. Den tekniska utvecklingen har gjort det allt lättare att kopiera utan att ljud- eller bildkvaliteten blir sämre, exempelvis till mp3-spelare, externa hårddiskar och musikmobiler.

Den här omfattande kopieringen kan leda till stora förluster för dem som livnär sig på att skapa musik, film och tv-program, det vill säga *upphovsmännen*. På sikt skulle ingen vilja fortsätta att ge ut ny musik och nya filmer, eftersom det inte skulle gå att få betalt för sitt arbete. Kultur och nöje uppstår inte av sig självt.

Därför är det rimligt att kompensation utgår för försäljning av sådana produkter som kan användas till att kopiera musik, film och tv till dem vars arbete kopieras.

Men uphovsmännen har väl redan fått betalt?

Musik, film och tv-program är skyddade av upphovsrättslagen. Det innebär att uphovsmännen bakom ett verk måste ge sitt tillstånd när någon annan vill använda deras arbete. Mot att de ger sitt tillstånd kan de som jobbar med musik, film och tv få olika typer av upphovsrättsliga ersättningar.

Det betyder att i de allra flesta fall får inte uphovsmännen vanlig lön vid ett tillfälle, utan istället en mindre ersättning varje gång deras arbete till exempel säljs i butik eller sänds på tv eller i radio. Därför får man inte kopiera och sprida musik, film och tv hur som helst. När det sker utan uphovsmännens tillstånd får de medverkande inget betalt.

Vad säger lagen?

Trots att lagen normalt inte tillåter kopiering av upphovsrättskyddat material, är

viss kopiering faktiskt tillåten - för privat bruk, så kallad *privatkopiering*. Du får bränna en eller ett par kopior av dina CD-skivor som du köpt, eller föra över musik - ja om du vill, till och med hela din skivsamling - till kompisens mp3-spelare, externa hårddisk eller musikmobil.

Inom EU är en förutsättning för att lagstiftaren ska göra ett undantag i lagen och tillåta privatkopiering att de som kopieras också får kompensation för detta.

Bestämmelserna om privatkopieringsersättning finns i upphovsrättslagen: 26 k-m §§ Upphovsrättslagen (1960:729).

Vad är skillnaden på privatkopiering och piratkopiering?

Man gör skillnad på privatkopiering, som är laglig, och piratkopiering, som är olaglig. *Privatkopiering* är kopiering från en laglig förlaga, till exempel ett album som du eller en kompis köpt, och när du inte sprider det till fler än den närmsta familjen och vänkretsen.

Om du däremot laddar ned något olagligt på nätet handlar det om *piratkopiering*. Det är alltså fråga om två helt olika saker - inte minst tydlig blir skillnaden när man tänker på att uphovsmännen bakom det man piratkopierar inte får någon ersättning alls.

Vem betalar privatkopieringsersättning?

Privatkopieringsersättning betalas av de företag som importerar eller tillverkar lagringsmedier. Det är dessa företag som tjänar pengar på att sälja produkter som kan användas till privatkopiering.

Vem får pengarna?

Privatkopieringsersättning går till bland annat sångare, musiker, skådespelare, låtskrivare, författare, journalister, foto-

grafer, filmproducenter och skivproducenter. Utan dem skulle det inte finnas någon musik, film eller tv att kopiera.

Vilka lagringsmedier omfattas av privatkopieringsersättning?

Enligt den svenska upphovsrättslagen ska lagringsmedier som kan ta upp ljud och rörlig bild samt är särskilt ägnade åt privatkopiering omfattas av ersättningen.

Förr kopierade man mycket till kassettband, CD-skivor och DVD-skivor, idag sker privatkopieringen på nyare medier som mp3-spelare, externa hårddiskar och musikmobiler.

Men dagens lagringsmedier används ju till så mycket annat än privatkopiering?

Det är riktigt. Man kan använda lagringsmedier till att kopiera musik, film och tv, men också till att exempelvis lagra egna dokument, fotografier och göra data-backup.

Därför har de ersättningskyldiga företagen enligt lag rätt att förhandla med uphovsmännen om nedsättning av ersättningsnivån. Meningen är att de inte ska betala ersättning för något annat än privatkopiering och uphovsmännen ska förstås inte heller ha ersättning för privata fotografier eller andra egna filer.

Finns det undantag?

Ja. En hel del lagringsmedier används för kopiering i professionell verksamhet, till exempel av radio- och tv-bolag, reklambyråer och musikstudios, men också av företag och kommunala verksamheter. I dessa fall betalar inte elektronikbranschen privatkopieringsersättning för sin försäljning av lagringsmedier.

Privatkopieringsersättning betalas inte heller när elektronikbranschen säljer pro-

dukter som ska användas till att exempelvis spela in tidningar, böcker och liknande åt personer med syn- eller hörselskador.

Vad har Copyswede med detta att göra?

Den svenska ersättningsordningen bygger på att parterna, det vill säga den ersättningskyldiga elektronikbranschen och uphovsmännen, gemensamt tar ansvar för ordningen. Lagstiftaren vill att parterna tillser en rimlig kompensation för privatkopiering, oavsett vilken teknik som används och utan att lagstiftaren ska behöva gå in i varje enskilt fall.

Lagstiftaren har för detta ändamål valt en kollektiv hantering med ett schabloniserat ersättningssystem eftersom det inte är praktiskt möjligt - eller önskvärt - att försöka kontrollera vad varje enskild person kopierar och på vilka lagringsmedier.

Copyswede är en förening av kulturskaparorganisationer som också licensierar tv och radio för återanvändning i olika medier. Som representativ organisation för kulturskaparorganisationerna har Copyswede fått uppdraget att även företräda dessa och administrera inkassering och fördelning av privatkopieringsersättning. Det innebär att det i praktiken är Copyswede som företräder uphovsmännens och de utövande konstnärernas organisationer i dialog och förhandlingar med elektronikbranschen.

Mer information om privatkopieringsersättning får du på www.copyswede.se

Privatkopieringsersättning gör det möjligt att kopiera och spela in musik, film och tv för privat bruk samtidigt som de upphovsmän som kopieras kompenseras för detta.

Copyswede är en del av
nätverket Kulturskaparna

Industrigatan 2A, 10tr
112 46 Stockholm
Tel: 08-545 667 00
Fax: 08-667 88 11
copyswede@copyswede.se